

Jens hans Hywlbør

Jens Bruus han haaj ingen anne Vogn
end en Hywlbør,
men han war kjend øwr æ hiele Sogn
for hans Hywlbør.
Den fløjt som Ryler en Ruskregnsnæt,
den tut for Tier, den fløjt for Fjedt,
Jens hans Hywlbør,
Jens hans Hywlbør.

Jens Bruus han hint hans Ywlbrændmen hjem
po hans Hywlbør,
og det war nøj der haaj Fynd og Klem,
- spør æ Hywlbør!
Dér lo hans Wanter, dér hwilt hans Dunk,
dér gik han sjel lisse strøg og strunk
baag hans Hywlbør,
baag hans Hywlbør.

JensBruus han tyt sæ en holden Mand
baag hans Hywlbør,
og spyt teframm øwr en javn Tønd Land
fræ hans Hywlbør.
No haaj han Edels og Hus og Skywl,
og Brændmen nok te en kristle Ywl
po hans Hywlbør,
po hans Hywlbør.

Med Jet begynd æ a vrikk og wakk
i æ Hywlbør,
får Jens han nowed æ Bund aa æ Bakk,
støwt æ Hywlbør!
æ Værk stod still, det ga ett en Mjav;
æ Dunk - den trilt ad en Mergelgrav
uden Hywlbør,
uden Hywlbør.

Jens Bruus han so paa en Knold aa græd
uden Hywlbør:
"Mi Ywlbrændmen - no legger æ dér
- og mi Hywlbør -!
Mi Lyng mo bjerres i Mues og Hied;
men Dæwlen skuld da hint Brændmen mier
po en Hywlbør,
po en Hywlbør!"

Jens Bruus han havde ikke anden vogn
end en hjulbør, (trillebør)
men han var kendt over hele sognet
for sin hjulbør.
Den fløjtede som ryler en ruskregnsnat,
den tudede for tjære, den fløjtede for fedt,
Jens's hjulbør,
Jens's hjulbør,

Jens Bruus han hentede sin julebrændevin hjem
på sin hjulbør,
og det var noget der havde fynd og klem
- spørg hans hjulbør!
Dér lå hans vanter, dér hvilede hans dunk,
dér gik han selv ligeså nydelig og strunk
bag sin hjulbør,
bag sin hjulbør.

Jens Bruus han følte sig som en holden man
bag sin hjulbør,
og spyttede hen over en god tønne land
fra sin hjulbør.
Nu havde han mad og hus og skjul,
og bændevin nok til en kristelig jul
på sin hjulbør,
på sin hjulbør.

Med et begyndte det at vrikke og dingle
i hjulbøren;
før Jens nåede bunden af bakken,
væltede hjulbøren.
Stadset stod stille, det gav ikke et mjav,
dunken - den trillede mod en mergelgrav
uden hjulbør,
uden hjulbør.

Jens Brus han sad på en knold og græd
uden hjulbør:
"Mit julebrændevin - nu ligger det dér
- og min hjulbør - !
Min lyng må bjerres i mose og hede,
men pokker skulle da hente brændevin mere
på en hjulbør,
på en hjulbør!"

Jawn Humør

A bowr herude o æ Hie
en hal Mils Vej te øster,
der haar a Lov aa spild mi Tie
og spytt saalaant, a lyster.
Mi Bøen ka lieg omkring æ Damm
og trimmel To med Kaaren;
mi Awteskuen ku gjør det samm,
skjønt hun er stywlelaaren.

Med Greef og Skovl hwer Dawsens Daa
en gor og affensirer,
og a er gløj, og a er glaa,
hwor anner grovelirer;
for ha en Sind saa lærkilet,
en bette Kwind, en ynder,
og spis sæ mæt og slid sæ træt,
det passer *wal* for Bønder.

Vild Fattefolk kuns støtt hinaan,
mod hwad der søn vil gnav wos,
saa skuld I si, hwor vi sku kraan
og aalle mie klav wos.
Men Smofolk ved ett, hwad de kan,
får de stor te æ Hammel;
de kund jo løwt æ hiele Land,
saatt *de* dje Rygge sammel!

Men jawn Humør te dawle Sled
det mo no aalle fattes,
hwis ett en ska go fræ æ Bed
og aaltfor tidle mattes;
den fæk *a* med mæ fræ æ Red
- mi jennest Arpaart wa'e
- den fôr mi Bøen laa i dje Kled
nær *de* skal ad æ Dae.

Jeg bor herude på heden
en halv mils vej mod øst,
der har jeg lov at spilde min tid
og spytte så langt jeg lyster.
Mine børn kan lege omkring dammen
og trimle tå (en leg) med Karen,
min aftægtskone kunne gøre det samme,
skønt hun er lidy for stiv.

Med greb og skovl hver eneste dag
går jeg og pukler
og jeg er rask, og jeg er glad,
hvor andre går og grubler,
for at have et sind så lærkelet,
en lille kvinde man holder af,
og spise sig mæt og slide sig træt,
det passer *godt* til bønder.

Ville fattigfolk blot støtte hinanden
mod hvad der sådan vil gnave os,
så skulle I se, hvor vi skulle knejse
og aldrig mere klage os.
Men småfolk ved ikke hvad de kan,
før de trækker på samme hammel;
de kunne jo løfte hele landet,
hvis *de* stod side om side.

Men godt humør til dagligt slid,
det må nu aldrig mangle,
hvis ikke man skal gå fra biddet (miste gejsten)
og altfor tidligt mattes:
den fik jeg med mig fra reden
- min eneste arvelod var det -
den får mine børn lægge i deres (knyttede) klæde
når *de* skal hjemmefra.

Jen' Hjemm

Æ Blaanner de drywer,
og æ Swaanner de flywer,
og æ Fowl de flokkes i æ Kjâr;
æ Blaad de salder,
og æ Hawl de ralder,
og æ Blæst den tar i æ Dar.
Men a sejjer ind ved æ Skyw
og tarer æ Dôg af mi Rud;
for nær en æ gammel, og æ Knoger er styw,
er ind saa laant bejer end ud.

Æ Suel den skjenner,
og æ Skyg den gjenner,
og æ Kokk de gaaler saa glaad;
æ Plejl den pikker,
og æ Klokk den dikker,
og æ Ugl - hun sejjer o æ Laad.
Men a ska *wal* hold mæ i Rumm,
for ind er det mjest af mi Gled;
nær føst det slaar ind med aa bus af Nordowst,
saa blywer æ Brok i hans Red.

Æ Gord blywer gammel,
æ Laad krykker sammel,
og æ Sals haar en Klink i si Dar;
Æ Tækki er røwn,
æ Fløj den er fløvn,
og æ Gowl den hwæler te Nar.
Men hwad vil ett hæld og forfald,
om Naadens Visdom ska raad!
Faar a wal end aalle æ Kukmand aa hør,
a hôt ham da føst baag æ Laad.

Æ Vief hun skriger,
og æ Blæst den stiger,
og æ Popler haar tront med aa swing;
Æ Regn den pilrer
og æ Vildgjæs hwilrer,
og æ Ugl hun letter o æ Ving.
Ja, Ungdom og Gled de er henn,
og Sommerens Daw de er drøwn,
og den der ett mir faar en Lærki aa hør,
han tinker paa dem, der er fløwn.

Skyerne de driver,
svanerne de flyver,
og fuglene de flokkes i kæret;
Bladene de falder,
haglène de rasler,
og blæsten den tager i døren.
Men jeg sidder inde ved bordet
og tørrer duggen af min rude;
for når man er gammel og lemmerne stive.
er inde langt bedre end ude

Solen den skinner,
skyggen den jager,
og hanerne de galer så glade;
Plejlen den pikker;
og uret det dikker,
og uglen - hun sidder på laden.
Men jeg skal *nok* holde mig indendørs,
for inde er det meste af min glæde;
når først det begynder at storme fra nordøst,
så bliver grævlingen i sin rede.

Gården bliver gammel,
laden synker sammen,
og stuehuset har en klinke i døren;
Stråtaget er itu,
vindfløjen den er fløjet,
og gavlen hælder mod nord.
Men hvad vil ikke hælde og forfalde,
dersom nådens visdom skal råde!
Får jeg end aldrig gøgen at høre igen,
så hørte jeg ham dog først bag laden.

Viben skriger,
og blæsten stiger,
og poplerne har travlt med at svinge;
Regnen drypper,
vildgæssene larmer,
og uglen letter på sin vinge.
Ja, ungdom og glæde er væk,
og sommerens dage er drevet bort,
og den der ikke mere får en lærke at høre,
han tænker på dem, der er fløjet.

Gammel kjærlighed

Vi er bløwen nøj aaldre, Kræn Nargaard,
og wor øwn ka ett wal skimm æ Dar,
og wor Kinder er gro,
og wor Hinder er blo,
og vi spilder æ Mad aa æ Far,
Vi er bløwen nøj stogend, Kræn Nargaard,
og æ Kjæp den maa værr for æ Bjen,
og æ Vægg maa gi Støtt,
nær æ Træsko ska flytt,
og æ Fued maa ta wor o æ Stjen.

Det war alln i æ Føsten, Kræn Nargaard,
da war vi en bitte Graan lin,
Og wor øwn de war klaa,
og wor Tanker war glaa,
og wor Klejmon war flunkend og fin.
Aa, saamøj en tyt om dæ, Kræn Nargaard,
nær do mødt mæ dernied i æ Kjar,
og do løwt mæ iland
øwer Vilder og Wand
- for æ Engi war sjalden ret tarr.

Ka do how, te do kyst mæ, Kræn Nargaard,
en Sønne, a band dæ di Kled?
A ved aalle nø Daa,
a haar wot snaar saa glaa,
og ino kan a græd ve mi Gled.
Men si Sindlav den hwerrer, Kræn Nargaard,
og wor Suel gik jo snaar for en Blaen;
for som Wand skjeller Hy
- ja som Himmelens Sky,
saa skjelles jen Ven fræ enaan.

Aa, saa jenle en haar æ, Kræn Nargaard,
og saa laangle æ Daw læ sæ slid!
Men en tar jo si Torn,
og en bærer si Born,
saa læng en maa her gaa og strid.
- Læ wos saa komm te Stumlen, Kræn Nargaard,
og forglemm, hwad der ett ka wær alln!
- Ka do skimm, om æ Hyld
ino staar med si Fyld,
for de sejer, æ Blaad ska vær faldn.

Vi er blevet noget gamle, Kræn Nørgård,
og vore øjne kan knap skimte døren,
og vore kinder er grå,
og vore hænder er blå,
og vi spilder maden af fadet.
Vi er blevet noget krumbøjede, Kræn Nørgård,
og stokken må værge for benene,
og væggen må give støtte,
når træskoene skal flytte sig,
og foden må passe på stenene.

Det var anderledes i begyndelsen, Kræn Nørgård,
da var vi lidt smidige,
og vore øjne var klare,
og vore tanker var glade,
og vore klæder var flunkende og fine.
Å, så meget én syntes om dig, Kræn Nørgård,
når du mødte mig dernede i kæret,
og du løftede mig i land
over kildevæld og vand -
for engene var sjældent ret tørre.

Kan du huske, at du kyssede mig, Kræn Nørgård,
en søndag, da jeg bandt dit tørklæde ?
Jeg ved snart aldrig nogen dag,
jeg har været så glad,
og endnu kan jeg græde ved min glæde.
Men ens sindelag det skifter, Kræn Nørgård,
or vor sol gik jo snart bag en sky;
for som vand bortskyller hø
- ja som himlens sky,
sådan skilles én ven fra en anden.

Å, så ensomt én har det, Kræn Nørgård,
og så langsomt dagene slides!
Men man tager jo sin tårn,
og man bærer sin byrde,
så længe man må gå her og stride.
- Lad os så traske af sted, Kræn Nørgård,
og glemme, hvad der ikke kan være anderledes!
- Kan du skimte, om hylden,
endnu står med sit fyld (med bær),
for de siger, at bladene skal være faldet.

Løwn Og Sand

Tho wal er a en simpels Mand,
der haar kuns lidt aa fred:
en Hus paa naple en Tønd Land,
en Kow, en Kal, en Bed.
Wor Brød er bar, wor Tilme tar,
vi Folk ve'æ Uderrand;
te derfor vi er minder ward,
er mie Løwn end sand.

A fraager ett den mindste Krumm
om Guld og Grunkers Lyst,
ett hwad du bærer i di Lomm,
men nærer i di Bryst;
staar der en Usling i di Hjæt,
en Dosker baag di Pand,
da er di Peng, di Rang, di Skat
laant mie Løwn end sand.

En Grev er faale høt paa Stro,
a ka nap kikk derop;
hans Dragt er laa med Silkitro,
min slovrer om mi Krop.
Men læ ham rid wos Smofolk nied
og lurk af Gylden-Kand,
hans Stads, hans Fjas, hans Muedehied
er mie Løwn end sand.

Ja nok er a en fatte Mand,
det mo a tit bekjend!
mi Ryg tar Kuld, mi Støwl tar Wand,
mi Peng foer jawnle End;
mi Kuen mo legg med Halm te Lej
og malk te fremmed Spand;
- men derfor læ sæ spark og træj
ska blyw mie Løwn end sand!

Se, nok er jeg en jævn mand,
der kun har lidt at passe på:
et hus med knap en tønd land,
en ko, en kalv, en bede.
Vort brød er bart, vort pålæg tørt,
(hos) os folk ved den yderste rand;
at derfor vi er mindre værd,
er mere løgn end sandt.

Jeg spørger ikke det mindste
efter guld og grunkers lyst,
ikke efter hvad du har i lommen,
men efter hvad du nærer i dit bryst;
står der en usling i dit hjerte,
en dumrian bag din pande,
da er dine penge, din rang, din skat
langt mere løgn end sand.

En greve er farlig højt på strå,
jeg kan knap kigge derop,
hans *dragt* er vævet med silketråd
min slasker om min krop.
Men lad ham ride os småfolk ned
og drikke af gylden kande,
hans stads, hans fjas, hans kryhed
er mere løgn end sand.

Ja nok er jeg en fattig mand,
det må jeg tit erkende !
min ryg tager kulde, min støvle tager vand,
mine penge får jævnlig ende;
min kone må ligge på et leje af halm
og malke til fremmed spand;
- men derfor at lade sig sparke og træde på
skal blive mere løgn end sandt.